

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

גיטין דף לז.

האם השביעית משטמת את המלוה באופנים דלהלן?

במלוה על פה	בשטר עם אחריות נכסים ¹	בשטר בלי אחריות נכסים	לרב ושמואל
משמטת	משמטת	משמטת	לר' יוחנן ולר"ל
משמטת	משמטת	משמטת	לר' יוחנן למעשה
משמטת	משמטת	משמטת	

גיטין דף לז:

עבד שנשבה ופדוהו ישראלים אחרים, באופנים דלהלן מה הדין?

לאחר יאוש		לפני יאוש			
לשום בן חורין	לשום עבד	לשום בן חורין	לשום עבד	לרבנן	לאביי
לא ישתעבד כלל	לא ישתעבד כלל	לא ישתעבד כלל ²	ישתעבד לרבו אי	לרבנן	לאביי
לא ישתעבד כלל	לא ישתעבד כלל	ישתעבד לרבו אי ³	ישתעבד לרבו אי	לרשב"ג	לאביי
לא ישתעבד כלל	ישתעבד לרבו בי ⁵	ישתעבד לרבו אי ⁴	ישתעבד לרבו אי	לרבנן	לרביא
	ישתעבד לרבו אי ⁶	ישתעבד לרבו אי	ישתעבד לרבו אי	לרשב"ג	לרביא

¹ דהיינו שכתוב בשטר ההלוואה שיעבוד קרקעות הלווה למלוה, ובזה יש סברא שלא תשמט, משום שע"י השטר יש לו להחשב כגבויות לו הקרקעות ובחזקת המלוה ואין כאן חוב.

² לרבו שני לא - דהא לשום בן חורין פרקיה, לרבו ראשון נמי לא - דילמא ממנעי ולא פרקי, לכן יוצא לחרות.

³ דכיון שעדיין לא היה יאוש לא נפקע מהאדון הראשון, ואם משום החשש של רבנן ד"דילמא ממנעי ולא פרקי" סובר רשב"ג ד"כשם שמצוה לפדות את בני חורין, כך מצוה לפדות את העבדים" - ולכך גם אם ישתעבד לרבו ראשון לא ימנעו מלפדות עבדים.

⁴ כך סובר רבא בדעת רבנן דלפני יאוש לא יכול להפקיע מיד אדון ראשון, ולכך לא משנה לשם מה פדה אותו השני, תמיד חוזר לאדון ראשון. אכן אומר רבא שרשב"ג עצמו הסתפק מה אמרו רבנן, כלומר האם רבנן שאמרו שכשפדה אותו לשם בן חורין לא משתעבד כלל, האם הם מדברים בלפני יאוש או בלאחר יאוש, ולכך אמר להם שאם הם מדברים בלפני יאוש "כשם שמצוה לפדות את בני חורין, כך מצוה לפדות את העבדים", ואם מיירי לאחר יאוש סברתו כחזקיה וכדלקמן.

⁵ דכיון שהיה יאוש הוא נפקע מרבו ראשון לגמרי, רק מכיון שפדה אותו השני לשם עבד - הוא קונה אותו בזה, דהרי השבאי קונה את העבד למעשה ידים. ופירש"י שקונה הישראל ממנו את כח המעשה ידים בכסף, ואת גפו בטבילה לשם עבדות.

⁶ ואף שהיה יאוש, ומשום תקנה דחזקיה, דאמר חזקיה "מפני מה אמרו בין כך ובין כך ישתעבד, שלא יהא כל אחד ואחד (היינו כל עבד) הולך ומפיל עצמו לגייסות (וחושב שיפדו אותו לשם בן חורין ויפטר מעבדות, ואפי' אם יפדו אותו לשם עבד חושב שאולי האדון השני יהיה טוב יותר, או שרוצה לנקום באדונו הראשון על איזה דבר), ומפקיע עצמו מיד רבו", ולכן תקנו שאפי' אחר יאוש יחזור לאדון ראשון. [ובתוס' (בד"ה בין) צידדו שיתכן שמודה רשב"ג שאם פדה אותו לשם עבד ישתעבד לרבו שני (דמשום) דבר מועט שמפקיע את עצמו מאדון ראשון לא יפיל עצמו, ורק הוא חולק בפדאו לשם בן חורין].